

Ομιλία κ. Φωκίωνα Δεληγιάννη
Συντονιστή Βιομηχανικών Υποδομών και Ανάπτυξης ΣΕΒ
Με θέμα
«Ο νέος αναπτυξιακός νόμος»

Στην ημερίδα του ΕΒΕΑ
που αφορά στις δραστηριότητες του ΚΕΕΤΑ Αττικής
14 Ιουνίου 2005, ώρα 17.30

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι,

Θα ήθελα κατ' αρχάς να σας ευχαριστήσω για την πρόσκλησή σας να συμμετάσχει ο ΣΕΒ στη σημερινή εκδήλωση, η οποία συμπίπτει και με τις πρώτες εντάξεις επενδυτικών προτάσεων στο καθεστώς ενισχύσεων που προβλέπει ο νέος αναπτυξιακός νόμος.

Η σχετική διαδικασία ξεκίνησε τουλάχιστον σε ότι αφορά την κεντρική υπηρεσία του ΥΠΟΙΟ εδώ και 2 εβδομάδες, θέλω δε να πιστεύω ότι σύντομα θα έχουμε ανάλογα μηνύματα από το ΥΠΑΝ και τις περιφέρειες.

Τόσο ο αριθμός των προτάσεων που έχουν υποβληθεί μέχρι σήμερα όσο και οι αντίστοιχοι προϋπολογισμοί οδηγούν σε ένα πρώτο συμπέρασμα.

Στο ότι δηλαδή ο νέος νόμος αν μη τι άλλο ανταποκρίνεται στις ανάγκες των επιχειρήσεων πολύ περισσότερο από ότι ο 2601 τον οποίο αντικατέστησε (παραλείπω τον 3219 επειδή δεν ετέθη ποτέ σε εφαρμογή).

Θα προσπαθήσω στον χρόνο που έχω στη διάθεσή μου να σας περιγράψω τις βασικές αρχές πάνω στις οποίες στηρίχθηκε το παρεμβατικό έργο του Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών στο πλαίσιο της διαδικασίας εκπόνησης του νέου αναπτυξιακού νόμου.

Στη συνέχεια θα επιδιώξω να περιγράψω ορισμένα κύρια χαρακτηριστικά του τα οποία ανταποκρίνονται στις προσδοκίες μας.

Τελειώνοντας δε την παρέμβασή μου, θα επιθυμούσα να μοιραστώ μαζί σας κάποιους προβληματισμούς και κάποιες σκέψεις που αφορούν στο άμεσο μέλλον.

Σε ότι αφορά στις βασικές αρχές που κατήυθναν την προσπάθεια του ΣΕΒ αυτές ήταν οι ακόλουθες:

1. Ο νέος νόμος έπρεπε να είναι εύκολα κατανοητός από τον χρήστη, δηλαδή τον μέσο επενδυτή. Δεν ξέρω πόσοι από εσάς προσπαθήσατε να εμπεδώσετε αυτά τα οποία προέβλεπε ο 2601, σας διαβεβαιώ όμως ότι ο ομιλών παρά την σχεδόν δεκαπενταετή εμπειρία του στους αναπτυξιακούς νόμους που λειτούργησαν σε αυτήν τη χώρα συνάντησε σημαντικές δυσκολίες.
2. Ο νέος νόμος θα έπρεπε να συγκεντρώνει όλες τις δυνατότητες για συγχρηματοδότηση ιδιωτικών επενδύσεων κάτω από ένα ενιαίο θεσμικό πλαίσιο. Επισημαίνονται ενδεικτικά οι επικαλύψεις ΥΠΟΙΟ-ΥΠΑΝ στον τομέα των ενεργειακών επενδύσεων στον χώρο των ΑΠΕ καθώς ΥΠΟΙΟ-ΥΠΑΝ και του τότε Υπουργείου Γεωργίας για επενδύσεις που αφορούσαν στη μεταποίηση αγροτικών προϊόντων.

3. Ο νέος νόμος θα έπρεπε να προσανατολίζει τον επενδυτή στην αποσαφήνιση των επιχειρηματικών του φιλοδοξιών και των δημιουργούμενων προοπτικών με τρόπο σαφή και σύντομο. Επιθυμώ να καταθέσω την εμπειρία μου ως προς το περιεχόμενο πολλών επενδυτικών προτάσεων στον οποίο την αξιολόγηση έχω λάβει μέρος και να αναφερθώ στους υπερθετικούς χαρακτηρισμούς και την υπεραισιόδοξη παρουσίαση προοπτικών που μπορεί να καθιστούσαν την πρόταση ελκυστική πλην όμως παγίδευαν τον ίδιο τον επενδυτή δημιουργώντας σημαντικά προβλήματα ως προς την τήρηση των δεσμεύσεων τις οποίες αναλάμβανε.
4. Ο νέος νόμος δεν θα έπρεπε να αποκλείει την ενίσχυση δραστηριοτήτων υπό την προϋπόθεση βέβαια της συμβατότητας με την κοινοτική νομοθεσία. Μία δραστηριότητα έχει ή δεν έχει προοπτικές ανάλογα με τον φορέα που την αναλαμβάνει. Κατά συνέπεια ο αποκλεισμός ή μη από την ένταξη στο καθεστώς ενισχύσεων δεν πρέπει να είναι απόρροια γενικότερης συμπεριφοράς του κλάδου αλλά των προοπτικών της συγκεκριμένης επένδυσης όπως αυτές προκύπτουν από το υποβαλλόμενο επιχειρηματικό σχέδιο.

Αντίστοιχα οι ευοίωνες προοπτικές κάποιων δραστηριοτήτων δεν έπρεπε να αποτελούν αιτία αποκλεισμού τους από τις επιχορηγήσεις. Κερδοφόρες και δυναμικά εξελισσόμενες δραστηριότητες πρέπει να είναι ιδιαίτερα ευπρόσδεκτες στη χώρα τυχόν δε απόφαση για τη μη ενίσχυσή τους θα τις προσανατόλιζε σε γειτονικές πιο ανταγωνιστικές της Ελλάδας περιοχές.

Αυτός ήταν και ο λόγος για τον οποίο ζητήθηκε από τον ΣΕΒ να θεωρούνται επιλέξιμες για ενίσχυση οι υποδομές εφοδιαστικής καθώς και οι υποδομές για παροχή τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας.

5. Σε ότι αφορά στην ιεράρχηση των στόχων που έπρεπε να υπηρετεί μία ενισχυόμενη επένδυση ο ΣΕΒ προέταξε την ποιότητα, τα τεχνολογικά και καινοτόμα στοιχεία του προϊόντος, την υψηλή προστιθέμενη αξία, την εξωστρέφεια και τη συμπληρωματικότητα με τον ήδη υφιστάμενο παραγωγικό ιστό.

Παράλληλα αναγνωρίζοντας ως πλεονέκτημα των ολοκληρωμένων δράσεων την παρεχόμενη σε μία επιχείρηση δυνατότητα να ικανοποιεί τη μεσοπρόθεσμη επενδυτική της στρατηγική μέσα από μία ενιαία οριζόντια πρόταση χωρίς να είναι αναγκασμένη να καταφεύγει κατά περίπτωση στο κατάλληλο πρόγραμμα, ο ΣΕΒ θεώρησε σκόπιμο να ζητήσει την επαναφορά της ενίσχυσης των ολοκληρωμένων επιχειρηματικών σχεδίων ύστερα από κατάλληλες προσαρμογές τις οποίες απαιτεί το σύγχρονο επιχειρηματικό περιβάλλον.

6. Σε ότι αφορά στις μορφές και τα ύψη ενισχύσεων ο Σύνδεσμος ζήτησε αφενός την απεμπλοκή του ύψους των καταβαλλόμενων επιχορηγήσεων από τις δημιουργούμενες θέσεις εργασίας καθώς και την ίση μεταχείριση παλαιών και νέων επενδυτών.

Ειδικά σε ότι αφορά στις επενδύσεις που στοχεύουν στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας υφιστάμενων επιχειρήσεων καθώς και στην περιβαλλοντική συμβατότητα και ενεργειακή αποδοτικότητα αίτημα του ΣΕΒ υπήρξε η όμοια αντιμετώπιση από πλευρές ενίσχυσης ανεξαρτήτως του τόπου εγκατάστασης.

Έπραξε δε αυτό επειδή θεωρεί ότι στο πλαίσιο του Αναπτυξιακού Νόμου η προσπάθεια για περιφερειακή ανάπτυξη πρέπει να επικεντρώνεται στην προσέλκυση νέων αρχικών επενδύσεων σε λιγότερο ανεπτυγμένες περιοχές της

χώρας μέσω διαφοροποίησης των παρεχόμενων οικονομικών κινήτρων. Η ενίσχυση όμως της ανταγωνιστικότητας δραστηριοτήτων που ήδη είναι εγκατεστημένες και λειτουργούν πρέπει να τυγχάνει οριζόντιας αντιμετώπισης δεδομένου ότι οι δραστηριότητες αυτές αντιμετωπίζουν παραπλήσιες ανάγκες ανεξάρτητα από τον τόπο εγκατάστασης συνεισφέρουν στις τοπικές οικονομίες και στην εθνική οικονομία, απασχολούν ανθρώπινο δυναμικό και δεν πρέπει να αποστερηθούν των όποιων αναπτυξιακών δυνατοτήτων.

7. Τέλος με βάση και τις εμπειρίες των τελευταίων ετών ο νέος νόμος θα έπρεπε να μεριμνά για την αντικειμενικοποίηση των διαδικασιών αξιολόγησης καθώς και για την απλοποίηση των διαδικασιών ενδιάμεσων και τελικών ελέγχων καθώς και τη μείωση των καθυστερήσεων ιδιαίτερα σε ότι αφορά στις εκταμιεύσεις.

Η διαδικασία διαβούλευσης με το ΥΠΟΙΟ και το ΥΠΑΝ ολοκληρώθηκε τον περασμένο Οκτώβριο οπότε και δημοσιοποιήθηκε το νέο νομοσχέδιο το οποίο έλαβε την τελική του μορφή και ψηφίστηκε τον Δεκέμβριο από τη βουλή ως νόμος 3299/04 «Κίνητρα ιδιωτικών επενδύσεων για την οικονομική ανάπτυξη και την περιφερειακή σύγκλιση».

Ακολούθησε η έγκριση του νέου νόμου από τις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενώ προωθήθηκε και η έκδοση των υπουργικών αποφάσεων που καθορίζουν τη λειτουργία του.

Ήδη από τον περασμένο Απρίλιο έχει παρασχεθεί η δυνατότητα για υποβολή επενδυτικών προτάσεων που καλύπτουν το μεγαλύτερο φάσμα των δυνατοτήτων που παρέχει ο 3299 όπως δε προανέφερα έχει ξεκινήσει και η διαδικασία εντάξεων.

Παρά ταύτα εξακολουθούν να παραμένουν εκκρεμότητες δεδομένου ότι δεν έχουν ακόμα εκδοθεί οι υπουργικές αποφάσεις που αφορούν στις επενδύσεις πρώτου επιπέδου μεταποίησης αγροτικών προϊόντων παροχής υπηρεσιών εφοδιαστικής (logistics) καθώς και στις επενδύσεις ευρωζωνικών υποδομών και υπηρεσιών.

Ο ΣΕΒ έχει ζητήσει την επίσπευση των διαδικασιών για διευθέτηση των ανωτέρω και σύμφωνα με πρόσφατες πληροφορίες επίκειται η απεμπλοκή των επενδύσεων μεταποίησης αγροτικών προϊόντων με επιλέξιμες σε πρώτη φάση τις μικρομεσαίες μεταποιητικές επιχειρήσεις.

Είναι γεγονός ότι ο νέος Αναπτυξιακός Νόμος δεν αποκλίνει σημαντικά από πλευράς φιλοσοφίας από τους βασικούς άξονες πολιτικής για την ενθάρρυνση ιδιωτικών επενδύσεων που ακολουθήθηκε τις τελευταίες δεκαετίες.

Αυτό ήταν άλλωστε αναμενόμενο δεδομένου ότι η όποια αναπτυξιακή πολιτική που στηρίζεται σε κρατικές ενισχύσεις οφείλει μέχρι το τέλος του 2006 να υπακούει στις παραμέτρους του συμφωνημένου από το 1998 μεταξύ της χώρας μας και της Ε.Ε. Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων.

Εντούτοις και λαμβανομένων υπόψη των προβλεπομένων από τον Χάρτη περιορισμών ο ΣΕΒ θεωρεί τον Νόμο ιδιαίτερα θετικό επειδή:

- Εισάγει ρυθμίσεις που στοχεύουν στην ενίσχυση της περιφέρειας με έμφαση στις μειονεκτούσες περιοχές.
- Μεριμνά για την παροχή ίσων ευκαιριών στις ήδη λειτουργούσες μονάδες όχι μόνον για την κάλυψη των αναγκών επέκτασής τους αλλά και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς τους. Προβλέπει δε γι αυτόν τον τελευταίο σκοπό όμοια

αντιμετώπιση ανεξάρτητα από την περιοχή εγκατάστασης, ενθαρρύνοντας παράλληλα και την ανάληψη ολοκληρωμένων παρεμβάσεων.

- Διευρύνει το φάσμα των επιλέξιμων επενδύσεων ανταποκρινόμενος στην εμφανιζόμενη τα τελευταία χρόνια ζήτηση νέων προϊόντων και ιδιαίτερα υπηρεσιών.
- Ενθαρρύνει την εξωστρέφεια, την περιβαλλοντική συμβατότητα, την ποιότητα, το τεχνολογικό επίπεδο και την καινοτομικότητα των επιχειρήσεων καθώς και τις επενδύσεις εντάσεως κεφαλαίου. Ταυτόχρονα λαμβάνει μέριμνα και για κάλυψη των αναγκών επενδύσεων έντασης εργασίας μέσα από το εναλλακτικά παρεχόμενο κίνητρο της επιδότησης του εργασιακού κόστους.
- Προβλέπει ρυθμίσεις για βελτίωση της αντικειμενικότητας και της ταχύτητας διεκπεραίωσης των διαδικασιών ένταξης, ελέγχου και ολοκλήρωσης καθώς και για τη ροή των προβλεπόμενων εκταμιεύσεων.

Πέραν των προαναφερθέντων ο ΣΕΒ επιθυμεί για άλλη μία φορά να επισημάνει ότι η όποια εφαρμοζόμενη πολιτική επιχορηγήσεων δεν είναι ικανή από μόνη της να δημιουργήσει το κατάλληλο επιχειρηματικό περιβάλλον και να προσελκύσει σημαντικές επενδύσεις, πολλώ δε μάλλον άμεσες επενδύσεις από το εξωτερικό.

Είναι νωπές άλλωστε οι περιπτώσεις επενδυτικών πρωτοβουλιών, οι οποίες προσκρούοντας σε διαδικαστικά εμπόδια άσχετα προς τα εκάστοτε παρεχόμενα οικονομικά κίνητρα τελικά δεν υλοποιήθηκαν.

Ο ΣΕΒ έχει επανειλημμένα αναφερθεί στους κύριους παράγοντες που έχουν οδηγήσει στη δυσάρεστη αυτή πραγματικότητα και οι οποίοι πέρα από το σύνθετο, μη κωδικοποιημένο και γραφειοκρατικό φορολογικό σύστημα αφορούν:

1. Στις σύνθετες, χρονοβόρες και δαπανηρές διαδικασίες αδειοδότησης των επιχειρήσεων ως προς τη σύσταση, εγκατάσταση και λειτουργία τους. Επισημαίνεται ότι με την ψήφιση του νόμου 3325 στις αρχές του χρόνου επήλθαν απλουστεύσεις που όμως αφορούν τις εγκαταστάσεις χαμηλής όχλησης και τις διαδικασίες για τις οποίες είναι αρμόδιο το Υπουργείο Ανάπτυξης και οι αντίστοιχες νομαρχιακές υπηρεσίες.
2. Στην έλλειψη χωροταξικού σχεδιασμού και κατ' επέκταση πολιτικών ως προς τις χρήσεις γης. Πρόσφατα ανακοινώθηκαν από το Υπουργείο ΠΕΧΩΔΕ χρονοδιαγράμματα ως προς την ολοκλήρωση των απαραίτητων διαδικασιών. Όσο όμως παραμένει το έλλειμμα χωροταξικής πολιτικής τίποτε δεν αποκλείει την επανάληψη του φαινομένου να έχει κυρωθεί επένδυση με ξένα κεφάλαια από τη βουλή των Ελλήνων με συντριπτική πλειοψηφία και να εγκαταλείπεται στη συνέχεια προσκρούουσα σε διαδικαστικά εμπόδια.
3. Στην καθυστέρηση των διαδικασιών απονομής δικαιοσύνης.
4. Στην προώθηση δομών εκπαίδευσης-κατάρτισης που να ανταποκρίνονται στις σύγχρονες ανάγκες των επιχειρήσεων.
5. Στις παραμένουσες δυσκαμψίες της αγοράς εργασίας.

Η δαιώνιση εκκρεμοτήτων όπως οι προαναφερθείσες συνιστά καίριο ανταναπτυξιακό παράγοντα με επιπτώσεις ολόένα και πιο έντονες στην ανταγωνιστικότητα της οικονομίας μας.

Για τον λόγο αυτό ο ΣΕΒ θεωρεί επιτακτική την ανάγκη για άρση των αδυναμιών που παραμένουν έτσι ώστε σαν χώρα να διαμορφώσουμε ένα επιχειρηματικό περιβάλλον με τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά σαφήνειας, ταχύτητας και διαφάνειας τα οποία πολλοί επενδυτές ανεξαρτήτως προέλευσης προτάσσουν των άμεσων κρατικών ενισχύσεων.

Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό επειδή ο νέος αναπτυξιακός νόμος μπορεί να είναι ένας καλός νόμος αλλά πέρα από το ότι επικεντρώνεται αποκλειστικά σε οικονομικά κίνητρα έχει και ημερομηνία λήξης. Αυτή τοποθετείται στο τέλος του 2006 οπότε θα πάψει να ισχύει και ο χάρτης περιφερειακών ενισχύσεων που έχει εγκριθεί για τη χώρα μας από το 1998. Ήδη και ίσως ορισμένοι από εσάς το έχετε πληροφορηθεί έχουν αρχίσει οι πρώτες αντιδράσεις σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης –και αναφέρομαι σε πρόσφατες δηλώσεις της αρμόδιας για θέματα ανταγωνισμού Επιτρόπου- σχετικά με τα χαρακτηριστικά που θα πρέπει να διέπουν την μελλοντική πολιτική της Ε.Ε. ως προς τις κρατικές ενισχύσεις. Όπως διαφαίνεται η διαπραγμάτευση του νέου χάρτη θα οδηγήσει σε ένα καθεστώς πολύ πιο περιοριστικό από το ισχύον σε ότι αφορά στην επιλεξιμότητα δράσεων και επωφελουμένων. Καθίσταται κατά συνέπεια επιτακτικός ο επαναπροσανατολισμός προς μία νέα διαφορετική αναπτυξιακή λογική. Αυτή θα πρέπει να στηρίζεται σε ένα επιχειρηματικό περιβάλλον ευνοϊκό στο σύνολό του και με τα χαρακτηριστικά που προανέφερα.

Πρέπει όλοι να εντείνουμε τις προσπάθειες προς αυτήν την κατεύθυνση έτσι ώστε και η Πολιτεία να υιοθετήσει αυτήν την αναγκαιότητα οπότε θα βρει τον ΣΕΒ υποστηρικτή και πρόθυμο συνομιλητή.

Σας ευχαριστώ.